

Vägverket
Region Sydöst
551 91 Jönköping

Samråd om förstudie för väg 131, delen Ramfall-Hestra, Ydre kommun

Länstyrelsen har getts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad samrådshandling. Syftet med förslagna åtgärder är att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på väg 131, sträckan Ramfall-Hestra i Ydre kommun. I förslaget studeras fyra huvudalternativ:

- Åtgärder görs inom befintligt vägområde
- Delar av vägen byggs om genom sk. kurvrätningar, breddning av vägen och mitträfflor.
- Vägen ges ny sydlig vägsträckning mellan Ramfall-Hestra.
- Vägen ges ny nordlig vägsträckning mellan Ramfall-Hestra

LÄNSSTYRELSENS SYNUNKTER

Allmänt

Länstyrelsen ser positivt på intentionerna att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på väg 131. Vägen är av stor betydelse för såväl pendling som turism och friluftsliv.

Länstyrelsen tar i förstudieskedet inte ställning till de olika alternativen utan avvaktar med att förorda alternativ till vägutredningen då underlaget fördjupas. Oavsett vilket av alternativen som väljs kommer de areella näringarna, i synnerhet jordbruket, att påverkas. Länstyrelsen ser det som mycket angeläget att vägens dimensionering sker utifrån en fortsatt god framkomlighet på väg 131, liksom att påverkan på de areella näringarna samt landskapsbilden minimeras.

Förstudien har i stort det innehåll som krävs för att ligga till grund för kommande vägutredning. Underlaget bör emellertid fördjupas avseende de areella näringarna, se rubriken *särskilda synpunkter* nedan.

Särskilda synpunkter

Areella näringar

Länsstyrelsen bedömer att de areella näringarna kan komma att bli starkt påverkade av den aktuella vägomybyggnaden. Detta till följd av att stora arealer åker- och betesmark kan komma att tas i anspråk samt att vägen skapar barriäreffekter som försvårar brukandet. Länsstyrelsen vill framhålla att jordbruket i Östergötland är mycket betydelsefullt både från produktionssynpunkt och för att förvalta det landskap med höga natur- och kulturvärden som förekommer inom förstudieområdet. Att tidigt i planeringen beakta jordbrukets intressen är därför av strategisk betydelse.

För att bättre kunna bedöma påverkan på de areella näringarna bör förstudien kompletteras med uppgifter om hur mycket åkermark, betesmark samt mark med betydelse för skogsbruket som påverkas av de olika alternativen. Därutöver behöver tas fram en förteckning över de gårdscentrum där lantbruksbyggnaderna är en del av ett aktivt lantbruk samt vilken inriktning verksamheterna har.

Viktiga frågor studera vidare i det fortsatta arbetet

Som framgår ovan anser Länsstyrelsen att planeringsunderlaget som ingår i förstudien, med undantag för uppgifter om de areella näringarna, är tillräckligt för beslut om fortsatt planering av projektet. I kommande vägutredning behöver det nuvarande kunskapsunderlaget fördjupas och vidareutvecklas inom ett antal sakområden. Här är det viktigt att långsiktiga bedömningar görs av värden i landskapet, miljö- och hälsoaspekter samt infrastrukturens funktionella behov.

Nedan listas de frågor som länsstyrelsen anser är särskilt viktiga att belysa ytterligare i vägutredningen:

Areella näringar

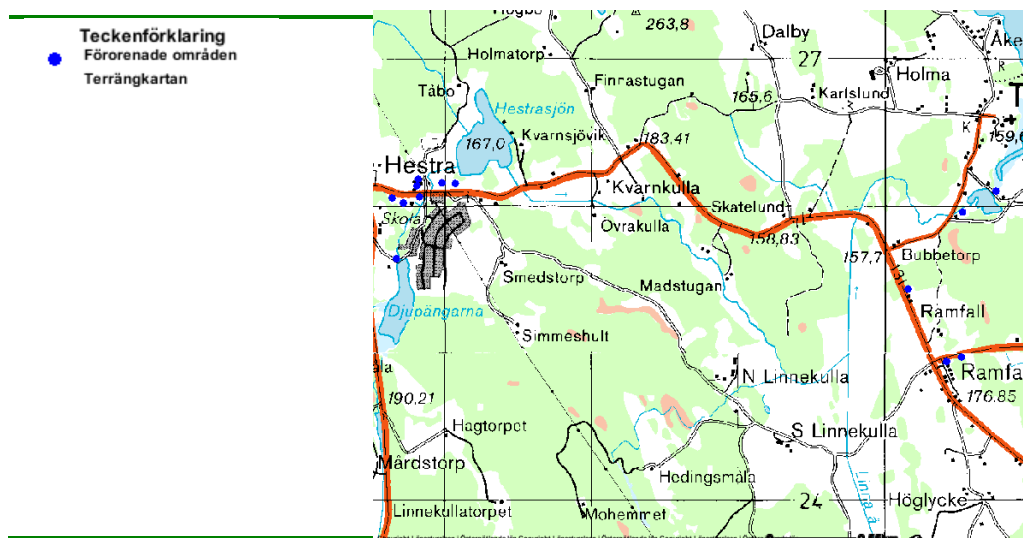
För att minimera påverkan på jord- och skogsbruket i området är det en förutsättning att i vägutredningen belysa hur de olika alternativen påverkar såväl brukande som djurhållningen på de berörda gårdarna. Ev. fågator och koportar måste vara planerade och dimensionerade så att betesdriften fungerar även i praktiken. Planeringen behöver ske tillsammans med berörda lantbrukare.

Naturvård

Många av de naturvärden som förekommer inom förstudieområdet är knutna till odlingslandskapet och framförallt beroende av fortsatt beteshävd. Länsstyrelsen anser att vägprojektets påverkan på naturvärdena bör beskrivas mer ingående i vägutredningen.

Förorenade områden

I Länsstyrelsens MIFO-databas finns indikationer på att det förekommer markföroreningar inom och i anslutning till förstudieområdet (se karta s. 3). Länsstyrelsen ser det som mycket angeläget att såväl markföroreningsförekomst samt ev. behov av sanering av marken utreds i samband med fortsatt planering.

Karta: Potentiella förorenade områden. (Källa: MIFO-databasen)

Vägdagvatten

Det är angeläget att i dagvattenhanteringen från vägområdet sker på ett sådant sätt att man kan säkerställa tillräckligt skydd mot föroreningsutsläpp till omgivande vattenmiljöer, särskilt Linna Å och vattentäkten i Hestra. Risken för större utsläpp till följd av eventuella olyckor på vägen måste särskilt beaktas.

Bullerstörningar på boendemiljöer

Vägens påverkan på omgivande boendemiljöer genom buller måste studeras närmare i den fortsatta planeringen. Bullerskydd måste säkerställas i den omfattning som behövs för att innehålla gällande riktvärden.

Kulturmiljöfrågor

Så som framgår av de handlingar som länsstyrelsen tagit del av berör förstudieområdet två områden som ingår i det regionala kulturmiljöprogrammet från 1983, by- och kyrkomiljön Torpa-Dalby samt herrgårdsmiljön Falla. I det fortsatta arbetet bör landskapets historiska karaktär beaktas, exempelvis genom att inte splittra samspelet mellan den gamla vägen och de äldre bebyggelsestrukturerna med tillhörande småskaligt jordbrukslandskap.

Förstudieområdet berör ett antal fasta fornlämningar som skyddas med Kulturminneslagen. Enligt 2 kap. 11 § Lagen om kulturminnen kan Länsstyrelsen om så behövs besluta om särskild utredning för att ta reda på om en fast fornlämning berörs av det aktuella vägprojektet. Utgångspunkten är att Länsstyrelsen behöver ett fullgott kunskapsunderlag för att bedöma ett arbetsföretags tillåtlighet enligt lagen. Om fornlämningar berörs av arbetsföretaget kan det i förlängningen bli aktuellt med ytterligare arkeologiska insatser i form av arkeologiska förundersökningar eller särskilda undersökningar. Ansökan om arkeologisk utredning bör inkomma i god tid till Länsstyrelsen.

Vattenverksamhet

Åtgärder i och i anslutning till vattenmiljöer kräver särskild prövning som vattenverksamhet, vilket enligt 11 kap miljöbalken kräver anmälan till Länsstyrelsen eller tillstånd från miljödomstolen.

Formalia

I förstudien presenteras underlag från naturvårdprogrammet. Detta underlag har tagits fram och beslutats av Ydre kommun och bör därför benämnas *kommunalt naturvårdsprogram*.

I handläggningen av detta yttrande har förutom undertecknad deltagit lantbrukskonsulent Anders Eliasson, antikvarie Cecilia Lindqvist samt byrådirektörerna Ulrika Larsson, naturvårdsenheten och Göran Thunberg, miljöskydds-enheten.

Mikael Sleman
T.f enhetschef

Sofia Bergvall
Byrådirektör

Kopia till:
Ydre kommun
LBE
MSE
NVE
KSE